

rumarenggagha.

Maika nugha kitira kikona kikafa: „Itasi ghanina”. Maika iokababe nugha.

Kiwesana kuighangga kikifasa kininaigha fimbo kiwu kuigha. Kinamigha kipenina. Kiwe kuigha kimaina kafarodogha. Kiwe ragha kapukio. Kapukieka kini-roinina.

Iababekieka kiwesana kuigha na kikitasisgha.

Maika nokigha kikafa: „Muna dibinghigha kipe wéa. Kiti onamaiwe kiwesana na itasi we we-womo. Be paboipeka dibingghigha kiperó”.

Iowiri-Nubuai.

boven en cohabiteerde met haar in het voorhuis.

De dorpelingen keken er naar en zeiden: „Haar vagina staat open”. Zo deed hij de cohabitatie aan de dorpelingen voor.

Als men (vroeger) een kind kreeg, dan sneden ze de buik open en daarna haalden ze het kind en dan stierven de moeders. De kinderen legden ze in een sagobladschede. Dan maakten ze bakken heet water en dan werden ze weer beter.

Maar zij demonstreerde hun de bevalling uit de vagina.

Sommigen zeiden: „Wij hebben onze vrouwen maar dood gemaakt. We wisten niet, hoe ze uit haar vagina bevallen moesten. We hebben het verkeerd gedaan, zodat onze vrouwen stierven”.

VII. HET VINDEN VAN DE VROUW.

63. De zoon brengt de hemelvrouw mee.

Kurai. Bingha Isandorami. Kurai kisi imai kira nde kirua mino. Kurai iana imai ririfua. Maika imai iuraba ririfu iafa: „So awu Isandorami na doradogha? Maika ghana rifu korabeni”.

Maika Kurai iamona rikowai-gha ghado rikanagha iodi rao. Ragha sira riwagha. Iotaigha kowaigha iana riwamaiagha. Maika torami ma iroghero. Iodi ioai rudo riwamaiadogha. Maika ukiwi ma bogha iodi rao rasado Isandorami. Iomofi rasanggiwa una, muna fo eno iwa saro eno. Isandorami iame Kurai na si-

Kurai en zijn vrouw Isandorami. Kurai was met zijn vader de wal opgegaan om de tuin te bewerken. Kurai at van zijn vaders pinang. Zijn vader maakte zich kwaad over zijn pinang en zei: „Ben je soms getrouwd met Isandorami uit de hemel? Dan kun je flink pinang eten”.

Toen nam Kurai zijn pijl en boog, sprong op en ging weg. Al lopende zag hij een niboengpalm. Hij mikte en de pijl raakte de doorn van de palm en hij zwiepte naar beneden. Hij sprong er op en ging in de doorns van de palm zitten. Toen schoot hij er mee naar boven en kwam op de grond, liep weg en vond Isandorami. Haar grootvader was met de hond gaan jagen en maakte een varken en ook een casuaris

sindo rumaidogha.

Iomofi iedewa so fogha ianao, saigha ianao. Maika iomofi wusana Kurai niwusambeka iafa: „Isandore, nunggu niwusa ineni. Awei na ghoe? Awe buramuio ghero”. Awe kanagha ghero”. Wewa iandorama Kurai.

Maika Kurai iamona naiwigha, iodi ghero, nuana Isandorami iomofi woraigha wewa towo woraigha na naiwira.

Maika iomofi iafa: „Roba. Awui we ana mano”.

Wuieka kisiki orao kodaruko, iomofi ianana rumaidogha, Kurai kisi Isandorami anana rumagha. Kikoioieka ninagha sarao. Maika iara kugha nibao, kisi iomofi kikoaro.

Kurai kisi Isandorami kira ma imaiki. Kisikiragha bingha ioghoifuri, Kurai io ra rengga. Kurai iesi na rumagha Kurai ribimboa iafa: „Mino, Kuraiani iede fombegha”.

Kurai ioina kambogha, Isandorami ra ghoifuri ma. Imai kisi inai kinitataigha kikafa: „Bina bawanio”.

Maika Isandorami ianiko iafa:

„Kure ede wawi awe Isandoramio.

Isandorami Wawindorami iawo”

(Poëtische, niet geheel klare taal der hemelingen).

Maika orama kitaghara sairagha, bingha kisi iondagha nunggugha kisikirafa nafa na rewogha nisina ioraki na saparo, iuki na wambu-

buit. Isandorami had Kurai verborgen in een slaapstee onder het huis.

De grootvader kwam er aan met het varken en de casuaris, gooide ze neer, rook toen de lucht van Kurai, en zei: „Isandorei, hier is een mensenlucht. Waar heb je hem gezet? Reik mijn pijl naar beneden. Reik mij de boog naar beneden”. Hij wilde op Kurai schieten.

Maar Kurai greep zijn mes, sprong naar beneden en zette dat de grootvader van Isandorami op zijn hoofd met de bedoeling hem een gat in het hoofd te steken met dat mes.

Toen zei de grootvader: „Het is goed. Neem hem maar tot man”.

Daarop cohabiteerden zij na verloop van tijd en de oude man zat onder het huis, Kurai lag met Isandorami in het huis. Na de cohabitatie werd ze zwanger en bracht een kind ter wereld. Het werd groot en het bleef bij de grootvader.

Kurai ging met Isandorami naar zijn ouders. Ze kwamen aan, de vrouw achteraan en Kurai voorop. Kurai klom het huis in en de zuster van Kurai zei: „Moeder, daar komt Kurai naar achteren”.

Kurai ging op de zetel zitten en Isandorami kwam er achter aan. Vader en moeder waren niet met haar ingenomen en ze zeiden: „Dat is een oude vrouw”.

Toen begon Isandorami te huilen en zei:

's Avonds vierden ze een initiatieceremonie en de vrouw ging met een schoonzuster naar het strand op de kaap en versierde haar schoonzusters met schelpenbanden,

gha, iighai saraki ana wanggéa-gha. Orasai kitaghai na nafaieka kisi iondagha kisi amondaruko, kisi eno amona naiwiro. Kuigha kikafa: „Oh, raibina inogha kiramai. Kikowa rimanggha na sairoigha”.

Kurai iafa: „Isandorama, aghuna ado wa sairani”.

Kikoaigha kikano. Bingha iosai wewosiengga ionéa mama fabo rumagha duo. Iuna ado uraiwe dainina.

Ghamabai-Nubuai.

64. De zoon brengt de hemelvrouw mee.

Akurai kisi imai kira kiwe ghao. Maika Akurai iana imai ririfu. Maika imai iurabeka iafa: „Ara awu Isandorami ato aghana rifu”. Maika warigha iamona rikana naga rao. Maika iandomana riwagha, terawaika iodi ra riwagha.

Maika Isandorami ra ma sirieka wui we mano. Isandorami ioaina doraruno. Maika mana bawagha raiwa unagha. Ra maika wewa iana Akurai. Maika Isandorami munggori. Maika kikoiso kioaro.

Maika Akurai ionéa Isandorami iafa: „Da barawa raibimbogha mato ira mangga kitira raisairani”.

Maika Akurai ribimbogha bawai

die ze haar om de ellebogen schoof en ze schoof haar zilveren banden om de arm. In de ochtend liepen zij te zingen op het strand en toen pakten zij en haar schoon-zuster elkander vast en een van beiden had een hakmes genomen. Ze dansten samen met hun mannen op het feest. De jongelui zeiden: „Oh, daar komt een vrouw voor mij aan. Die dansen met haar mannen op het feest”.

Kurai zei: „Isandorami, bak eens vlees voor dit feest”.

Na even gewacht te hebben, gingen ze eten. Als de vrouw éénmaal opstond dan was er op haar bevel erg veel voedsel, zodat het huis bijna zonk. Ze bakte het vlees, dat klaar kwam te staan.

Akurai ging met zijn vader een prauw maken. Toen at Akurai van zijn vaders pinangnoten. Daarop zei de vader boos: „Ga dan Isandorami trouwen, dan kun je pinang eten”. Toen pakte de jongen zijn boog en liep weg. Hij schoot een pijl in een niboengpalm en toen die omhoog veerde sprong hij in de niboeng.

Toen kwam Isandorami er aan, zag hem en nam hem tot man. Isandorami woont in de hemel. Nu was de oude man met de hond gaan jagen en toen hij er aankwam, wilde hij Akurai pijlen. Maar Isandorami wilde hem niet afstaan en ze bleven met hun drieën wonen.

Toen zei Akurai tot Isandorami: „Laten we mijn zuster op gaan zoeken, dan kunnen we naar het initiatie-feest voor mij gaan kijken”.

Maar de volwassen zusters van Akurai

kinitata Isandorami. Maika eto-kugha ra ma Akurai. Maika Akurai ionéa bingha iafa: „Aghuna mama ato raibimbogha iano”.

Maika Akurai ianiko. Maika bingha ionaika mamaigha daima uraio, afa iunggi ewomo, iona weaika mamagha wedaima uraio.

Tifeni-Napan.

65. De man, die boos van zijn zuster wegloopt naar de hemelvrouw.

Senamai kisi bimbogha kisikura-daruko. Kuradarubeka Senamai iamoko, mina ghéa sauro. Maika bimbogha iari rawoighaika wudaio. Maika wuiada ghéa sauro. Rokokowa mambogha iafa: „Rai-mambogha kabo ra minanina”. Mambogha raghaika iesi na risibogha we urigha. Maika wari-magha sira Moti wa ioaina rumarenggagha. Maika wu kowaigha. Maika iosai fara iana Moti rikarudogha dia. Maika Moti iafa: „Koaina we nu bawai, warimaini iandaini”.

Maika warimagha nidura ghero, ra ma faro, kisikimundaruko.

Maika Moti kisi iomofi kisikira kipama fio. Maika Moti we Senamai rudo rowugha. Maika wei nduno ma Saramaighéangha we do. Maika iomofi kira maika kiti Moti ruaipesaigha. Maika iomofi kisikikuani kikafa: „Moto, koai na we nuni, so mananuae, maika aruaini we pesaini? Ari-

wilden Isandorami niet accepteren, alleen de jongste kwam naar Akurai toe. Toen zei Akurai tot zijn vrouw: „Bak eens eten, dan kan mijn zuster eten”.

Akurai begon te huilen en op een woord van de vrouw stonden toen de hoeveel-heden voedsel al klaar, zonder dat ze gebakken had, alleen op haar woord stond het eten al klaar.

Senamai en zijn zuster waren boos op elkaar. Daarom ging Senamai heen en bleef tien jaar weg. De zuster deed haar kralen aan en rouwde over hem. Tien jaar rouwde ze over hem. Ze had te doen met haar broer en zei: „Mijn broer is mis-schien voor goed weggegaan”.

Toen de broer wegging klom hij in de kruin van een kedondongboom. De jongen zag Moti in het voorhuis zitten. Daarop nam hij pijlen, mikte naar de overkant en schoot Moti in haar haarkokertje. Moti zei: „Is het dorp waar we wonen (zo) groot, dat jongens mij hier bepijlen?”

Toen kwam de jongen naar beneden en ging naar de overkant en zij gingen met elkaar vrijen.

Toen ging Moti met haar grootmoeder sago kloppen. Moti had Senamai in een draagtas gedaan en toen deed ze hem boven in de roodhoutprauw. Toen de oude en zij thuis gekomen waren, zag men de lidtekens op de rug van Moti. Daarop vroeg de grootmoeder haar: „Moti, is het dorp waar wij wonen, soms een mannen-dorp, dat je rug lidtekens vertoont? Als

mano ananiengga aghawoio”.

Maika iafa: „Raimanani ioai na maghéangha we dogha”.

Maika Moti iedegha wu riman-gha. Maika ioaigha na nugha-ghaika iateina kirighagha.

Maika iomofi kirua woruki kito-paiendiraruko. Maika Senamai wu rinai bawagha iuao. Maika iafa: „Moto ruta aumofi kisiki-ruaini mato kirareradaruko”.

Maika Moti ianiko iafa: „Auta fofu kiruainiengga mangga kiperu”.

Maika Senamai iafa: „Misiming-gede mao!”

Maika iuta kisi: nogha ra wetero; nogha ra wetero.

Maika Senamai iateina kirigha bawagha. Maika kiwo ma Senamai bimbogha kirinugha. Maika otai kikarina aigha. Arina figha na ne orasagha. Maika otaieka kikarina kawaruigha na ne orasagha. Maika kikarina rewanggu na ne orasagha. Maika kikarina kiriao gaigha na ne orasagha.

Maika kira ghere kikoaiengga kiwonina. Bina bawagha kikoaina ghaferagha. Maika Senamai ioaina edogha. Maika kiwoika Moti iafa: „Senama, mindinu imaie?” Maika iafa: „Oitawo. Bo fino”. Maika kiwo ghafa banggaikena. Maika kiwo sado kirinugha. Maika mana bawagha ioaina rumarenggagha. Maika iomofi

je hier een man hebt, maak hem dan bekend”.

Ze zei: „Mijn man zit in de roodhout-prauw”.

Toen ging Moti heen en haalde haar man op. Na verloop van tijd maakten ze zich een prauw.

De grootmoeders zaten met de twee rug-gen tegen elkaar geplakt. Daarom nam Senamai zijn kapmes, sleep het en zei: „Moti, laat ik de ruggen van de beide grootmoeders splijten, dan kunnen ze uit elkaar gaan”.

Maar Moti begon te huilen en zei: „Als je de ruggen van mijn grootmoeders splijt, dan zullen ze nog sterven”.

Maar Senamai zei: „Komen jullie beiden maar hier”.

Toen spleet hij ze: de één ging naar de éne, de andere naar de andere kant.

Senamai had hun een grote prauw gemaakt en toen gingen ze naar het dorp van Senamai's zuster en de haren. Ze waren in de weer om de goederen in te laden. De éne dag laadden ze sago; en een andere dag waren ze in de weer met het laden van bonen en ze laadden borden op weer een andere dag; en hun oude voorwerpen laadden ze op nog een andere dag.

Toen (pas) gingen ze naar beneden en na een tijd roeiden ze weg. De oude vrouw zat op de achtersteven en Senamai in het huisje. Toen ze voortroeiden zei Moti: „Senamai, is dat jullie dorp?” „Neen”, zei hij. „Laten we maar verder roeien”. Vijf maanden roeiden ze voort en toen bereikten ze hun dorp. Een oude man zat in het voorhuis en zei: „Kom eens hier, kijk daar komt het evenbeeld van

iafa: „Aede ma, asi womawako anadighai maisa Senamai”.

Maika bimbogha roigha, naseigha kikaiora naroreigha. Maika iiawara. Iiawaraika iotai iede fono, iafa: „Eeee, raimambogha nimaia!”

Maika iede we soagha ndaueka gaio. Maika wu neghoigha makoina. Maika gaio makoina. Maika iotaieka we ne urangha ndaueka. We ndaueka urangha gaio sigha. Maika wu ne urangha makoina. Maika seka kawarui wuki ndero. Maika weki Moti rikigha ianggi. Maika Senamai rikigha afa wuki ianggi ewomo. Maika bimbogha ra ma wawa Senamai na ruaio iosai ianikiwi na rumagha. Maika iafa: „Raimambogha, nemanieka rasirio”. *Naseni-Nubuai.*

Senamai aanroeien”.

Maar *rora-* en *nasa*-vogels schreeuwden de zuster de oren doof. Toen eerst hoorde ze het. Direct stond ze op, kwam van achter en zei: „Hé, dat is mijn broer!”

Toen ging ze de bakvorm buiten brengen, maar hij knapte. Toen haalde ze weer andere en die gingen ook stuk.

Toen stond ze op en haalde een kookpot naar buiten. Daarop ging die kookpot ook al stuk. Toen haalde ze nog een andere. Daarop kookte ze boontjes en bracht ze naar binnen en gaf Moti de hare te eten. Maar Senamai nam de zijne niet aan om ze te eten.

Daarop kwam de zuster en droeg Senamai op haar rug en ging met hem staan huilen in het huis. En zei: „Nu wil ik naar mijn broer omkijken”.

66. De man, die boos van zijn zuster wegloopt, vindt het vrouwendorp.

Minunggu kisi bimbogha uradaruko. Maika iamona kana aghado kowaigha. Maika iamoko. Iamo ma wiamagha kisi iomofi ioai na weggha. Iesi na raraburi-gha. Maika seka kowaigha nda. Iata karudogha. Maika fofokarudo ni gaio. Maika iomofi iafa: „Aimba gaio. Koaina mananuo”.

Maika kisi iomofi kira kiruamino. Maika warimagha ra ma anima sa. Maika ra ma maighéanadogha. Maika wiamagha

Een man in de mythische tijd (Minunggu) was boos op zijn zuster. Hij nam boog en pijlen en liep weg naar de plaats waar de grootmoeder met het meisje woonden. Hij klom in de kruin van een kasoeari-boom en mikte met een pijl in de hoogte. Hij vloog tegen het haarkokertje van de grootmoeder en dit ging stuk. De grootmoeder zei: „Goed, laat het maar kapot gaan. We wonen in een dorp met mannen”.

Daarop ging zij met haar grootmoeder de tuin bewerken. Toen kwam die jongen naar boven en ging eens een kijkje nemen binnen in de roodhoutprauw. (Hij

ridimbogha mua. Maika iafa: „Fofo, raidimbo mua”.

Maika iafa: „Koaina mananu dimbogha mua wéa”. Maika kisi-onami. Maika kikadoaro wari-magha. Maika kisikikafa: „Ara ma”.

Maika warimagha iamona nai-wighaika iisatai iomofi kisi. Maika kisinitupaiendiraruko, maika fatakio. Iomofi iede wetero.

Maika iateina ghagha orasa wosio. Maika saieka arina aigha rudo ghagha. Maika iomofi iapura. Mangha kisi bingha kikorora. Maika kiwo wa kirinugha ma bimbogha.

Maika iafa: „Minunggu ani wo saigha”.

Maika bimbogha iede iadoara mana bawagha. Maika kiwofo-sora. Maika bimbogha fetuto Minunggu ianisisio. Maika kitumomo fefagha wuara bimbogha. Maika bimbogha nuuwario iuna fio, maika soagha gaio. Maika urangha gaio. Maika inawa wu ne urangha ndau we wiwigha. Maika iafa: „Amisikoai wéa imaianina”.

Sighoribini-Nubuai.

67. De vrouwen brengen de man in de waan, dat zij in het water zitten, maar hij vangt ze door list.

Napans.

Siriwadiomi iyuaia Mandatano-rewo. Bina nandukia Wawikasi-

schoot) en toen ging de oorhanger van het meisje stuk. Ze zei: „Grootmoeder, mijn oorhanger is stuk”.

Ze zei: „We wonen in een dorp met mannen en dan gaat je oorhanger wel stuk”. Daarop bespeurden ze hem en ze riepen de jongen toe: „Kom hier”.

Toen nam die jongen zijn mes en sneed haar en de grootmoeder los, want ze zaten met de ruggen tegen elkaar en toen waren ze uit elkaar. De grootmoeder ging aan de kant.

Toen maakte hij op een dag een prauw en de volgende dag laadde hij zijn goederen in de prauw. De grootmoeder stuurde, de man en de vrouw zaten midden in. Ze gingen naar hun dorp naar zijn zuster toe.

Ze zei: „Daar komt Minunggu naar boven roeien”.

Daarop ging de zuster hun hoofdman roepen. Ze legden aan. De zuster omhelsde Minunggu en beweende hem. Toen sneed men de rouwtekens van de zuster los.

De zuster was zeer op hem gesteld en wilde hem pap geven. Maar de bakvorm ging stuk en de kookpot ging stuk. Dadelijk haalde ze een andere pot naar buiten en maakte pap en ze zei: „Blijven jullie beiden nu maar zo wonen”.

Siriwadiomi woonde op kaap Mandatanoa. De twee vrouwen Wawikasinapi en

napi kisi Wawitaburapi kioiuai-na saraiuria. Hua kisi ifa eng-gaia.

Weka Siriwadiomi iyamo here isikisi na masinda. Weka iyera anawaia wa inifabongga iyafa: „Kisi anggi uaina irowa”.

Bape iyei ha papario. Iyei here iwanufaia takio. Iyera orasa ha iana. Ari ambe isadokisi te.

Ka iyamoka imuna sisa nanduo. Iwafarakisi anana kisikinibuio. Weka iwafara inohia na ininahu wananda risa, inohia na ininahu nisi we risa. Hua iyofara iyofa ifero. Weka iyana hu inai iyanisi. Weka bina Wawikasinapi kisi Wawitaburapi kisikinatao kisiofa: „Siriwadiomi ifero”.

Weka kisikira ha kisikiesa ma ruma. Iyuai here, iyuaina inisi we risa, hua inohia iyuaina wanambe risa. Kisianisa ata kisiofa:

„Diomi, Siriwadiome, tanda diepu riama”
(Wandamens?).

Aweka iwani ndume ihamongga-nakisi iyafa: „Io, misimofaraya wea. Nemani wo misimamobe-kae”.

Iniari iwukisi we bino. Kinambo uaina Isondopumi, iwai moie we dorewo.

Adolf-Ambumi.

Wawitaburapi zaten boven in de *sararo*-boom met haar benen te slingeren.

Siriwadiomi keek naar beneden en zag ze in het water. Daarop groef hij de aarde weg, omdat hij in de waan verkeerde: „ze zitten samen daar beneden”.

Maar of hij al groef, het gaf hem niet. Hij groef zich scheuren in de nagels; hij groef dag en nacht, maar hij kon ze niet bereiken.

Toen trok hij weg en doodde twee buidelratten. Hij liet ze hangen, tot ze stonken. Toen hing hij de ene aan zijn rechterkant en de andere aan zijn linkerkant en toen veinsde hij, dat hij dood was en ging liggen, terwijl zijn moeder hem beweende. En toen vrouw Wawikasinapi en Wawitaburapi dat hoorden, zeiden ze: „Siriwadiomi is dood”.

Toen kwamen ze er aan en klommen in huis. Ze gingen zitten, één aan zijn linkerkant en de andere aan zijn rechterkant. Huilend stortten ze zich neer en zeiden:

Maar hij richtte zich op, pakte ze vast en zei: „Ja, als jullie mij te slim af willen zijn, moeten jullie nu eens wegllopen”.

Meteen nam hij ze tot vrouw en ze bleven samen in (de kreek) Isondopani, die hij had afgegraven tot een inham.

68. De man vangt de vrouwen door list.

Fifirandomuni. Iamona rikana-gha ra faraka na Mumbai. Mai-ka aubin endukigha Auwin Dai-

Fifirandomuni pakte zijn boog en ging vis schieten in Mumbai. Nu zaten er twee *Auo*-vrouwen Auwin Daiafi en Windoseni

afi kisi Windoseni kisioaina saghagha we urigha.

Maika sunawa kisikinini worukigha. Maika sunaika fafanaigha emo nidai.

Maika inai ragha we riedomai-gha iana, so irogha, we wamarai worukigha iobabo iambeisigha, we raiborisagha iafi niareigha, we ne worukigha iafi narorei. Inai Korombini ragha ianisi.

Maika auin nandukigha kira ma kikanisi. Anisieka sara iamondo-kisi.

Maika kisikafa: „Anggafa: „Tombe fei wéa”.

Maika Fifirandomuni iafa: „Mimisimokoforaika rasunaika fafanaigha emora”. Maika wukisi we bino.

Bami-Nubuai.

in de top van een pandanpalm.

Daarop dook hij naar haar beider spiegelbeeld, maar alleen schramden de schelpen zijn lichaam.

Toen kwam zijn moeder en bracht de houten om zijn lijk aan te hangen; ze trok de lendendoek dicht; legde twee schelpen omgekeerd op zijn ogen; maakte stukjes sagobladnerf, waarmee ze zijn neus dichtstopte en nog twee waarmee ze zijn oren dichtstopte. Daarop ging zijn moeder Korombini hem bewenen.

De twee *Auo*-vrouwen kwamen er aan en beweenden hem. Daarop stak hij de hand uit en greep ze.

„We zeiden: „Hij is vast dood”, zeiden ze.

„De schelpen hadden mij (slechts) geschramd, toen ik naar jullie dook en jullie beiden mij te slim af waren”, zei Fifirandomuni. Toen trouwde hij beiden.

69. Na het vinden van de vrouw wordt de man door haar beschimpt en loopt weg.

Seramanomani wu damano, wo muna ado. Ianimgha sira wiama nandukigha kisioaina rosagha na bogha. Kisikinasanai bawani Wawitaburai, etokuanu Wawikasinaipi.

Maika ianimgha sira kisikininini-gha irogha. Suna sawa nafagha sawawaiki nafa irogha. Iapingha topéa iosaina waibogha. Maika iafa: „Tombe sawa wiamaghani topeni rawo wui we rana bino”.

Seramanomani ging vis steken. Toen zag hij twee vrouwen, die boven op een berg zaten. Ze heetten Wawitaburai en haar jongere zuster Wawikasinaipi.

En toen keek hij en zag haar spiegelbeeld beneden (in het water). Hij sprong te water en trachtte haar beneden uit het zand te graven. Toen hij weer boven was gekomen, ging hij op een steen staan en zei: „Ik neem dit meisje vast tot vrouw, als ik haar heb opgegraven”.

Maika wo ma rumagha ienako saro wu saimu. Wu ma famgha tetekio. Weka mamurakisi kisieno ioditopéa wui wa bino. Maika ionéa inai iafa: „Mino, raibina nanduki kisioaina rewo-wako”.

Maika inai muna afungha. Maika iedewa ndau iamona tasio, wo ma rumagha ndero. Maika iaiwodo afungha. Afungha nibuo. Inai ianisiso iafa: „Tombe fei wéa”. Maika inai ianiokofai wiama nandukigha. Maika bingigha kisiodi kira ndere kisiawo muna, kisianiko. Kikafa:

„Seramanomani mano matera iawo Wawitaburai piawo”.

Etokugha iafa: „Iawo Wawikasinai we iawo”.

Eno ioaina nisio, eno ioaina ni-ghanano. Etofesakisi wukisinina, kikoaro.

Maika unaigha tio. Kira iesiki kiwuko. Bina nandukigha kosaina irogha. Mangha iesi wu unaigha. Maika mangha so unai-gha ghero, so ma kiworaigha. Maika kisionawari.

Maika mangha iesigheika wu rikanagha wu kowai maika iamoko. Ianibeka bina nandukigha kisianiko kito oaigha oakora radogha. Maika kisikaniko kafa:

Ariowin ghara ne arioma tambone

Wiwao sarari iawo mindiri niawe tandirimiawe wuosa

Awiewuro sarare nusondewaie wiewuro

Wiewuro ewusa seraso numino kaporusi kano biserarom.

Ghamabai-Nubuai.

Toen ging hij naar huis en sliep tot de morgen, nam visvergift en sloeg het vervolgens fijn. Hij wilde haar bedwelmen en dan trouwen met diegene van beiden, die te voorschijn zou springen. Toen zei hij tot zijn moeder: „Moeder, ik heb twee vrouwen op die kaap daar zitten”.

De moeder sloeg een muis dood, ging naar buiten, pakte een snoer en kwam weer het huis binnen. Die muis klemde hij onder de oksels. De muis stonk.

De moeder weende: „Hij is stellig dood”. Maar de moeder hield de beide meisjes voor de mal met haar gehuil. De vrouwen daalden af en gingen de wal op; ze hieven de muna aan en huilden:

„Seramanomani mano matera iawo Wawitaburai piawo”.

En de jongste zei: „Iawo Wawikasinai we iawo”.

De één zat links en de andere rechts. Hij greep beiden vast en trouwde ze. Ze bleven er.

Eens had de broodboom vruchten en toen ging hij er bij klimmen om ze te pakken. De twee vrouwen stonden beneden. De man klom naar de broodvruchten. Toen de man de broodvruchten naar beneden wierp, wierp hij ze haar naar het hoofd. En daarom beschimpten zij hem.

Maar toen de man naar beneden was geklommen, nam hij pijl en boog en daarop snelde hij heen. De beide vrouwen wierpen huilend met stokken om hem de weg te versperren. Zij huilden:

70. De vrouwen, door list in de macht van de man gekomen, verdwijnen in het water.

Nusamoti. Bawagha rinasanai Saraimoti. Kirimanani Amaponi. Fere ianana raragha. Iokofaikisi. Maika famuna sisa endukigha. We enogha ianana waiadotunigha, we neno ianana risigha. Maika kisikiwo wa sirio. Maika fesa kisi wukisi we bino.

Maika sikefa aregha. Sikefa aregha wa iemo nusagha.

Kisikira ndau kisikikosaina ari-gha. Maika kisikitunona Kuri-gharubogha. Maika kisikitunaika kiwu awesi worukigha. Kisekiwa kiriamanikoido worukigha, kisi-ighana koraigha (kiworaigha). Mangha ioaina Mamoi. Sunawakisi tuniwako. Kisikiwe awesi worukigha duio. Nunggu nandukigha kisianduiadakio.

Mangha wu emaghaika iebakisio. Maika awesi worukigha urai na Unai. Amoponi sunadakisio. Ianibakisio wa kiworairoraigha uraiegha. Maika ioai di kisi na anadogha. Kisikiwara kirirowugha, nasanai Bisiawanarowugha, Saworiawanarowugha.

Amaponi wu emaghaika ieba nusawako Mamoi. Ieba nusagha ndaueka inai wei wara ioaina Mamoi. Ioaina rosawa na boiragha.

Nusamoti, haar oudste zuster Saraimoti en hun man Amaponi.

Hij lag dood op de brug voor het huis maar hij liet ze er in lopen. Hij had twee buidelratten doodgeslagen en ze aan weerskanten onder het oksel gedaan. En toen ze er aan kwamen om hem te bekijken, pakte hij ze en nam ze tot vrouw.

Hij heeft een bamboe afgesneden om zo-doende het eiland los te maken.

De beide vrouwen gingen naar buiten en gingen op een drijfboom staan. Daarop sprongen ze te water in de kreek Kuri. Daarbij namen ze twee porceleinen kruiken en ze trokken haar twee haarkokertjes mee en draaiden de haren er in.

De man zat op Mamoi en sprong haar na in de zee daar (daar waren de vrouwen in de kruiken blijkbaar heengedreven), maar toen lieten ze de twee kruiken zinken en de twee mensen daarin zonken mee.

Toen nam de man een haak om ze aan de haak te slaan. De twee kruiken bleven staan bij Unai (een kaap?). Amaponi dook ze na. En hij huilde er over, dat haar haren hem in de weg zaten. Toen bleef hij bij haar in de diepte. Zij zochten naar haar draagtassen, geheten Bisiawana en Saworiawana.

Amaponi heeft het benedeneiland Mamoi aan de haak geslagen en naar buiten getrokken. Daarom nam zijn moeder het hem kwalijk, dat hij op Mamoi ging wonen. Zij woonde in de bergen.

71. Uit boosheid op zijn vrouwen verdwijnt Seradori onder water.

Seradori ribina nandukigha, Iwaini kisi Insosi. Maika Seradori raiwa unagha. Raiwieka muna fogha. Maika wu fogha raiwi ma riruma ma. Maika wara paiki wa bina nandukigha. Kisikira kitaghara sairagha.

Maika we fogha ianana rumagha ra warawa bina nandukigha. Maika rausara foaigha ra ma ghairo. Maika rarighari ra ma uri sa. Maika ionaika warababu. Maika raungha tinggiwi oaina anadogha.

Maika bina nandukigha kira maika kiwara rumagha paiki wa. Maika kisikira ke wiwigha urai na ruma. Kira kiwara wa kirimangha. Maika kisikiraika animgha kitiri wa ioaina anadogha. Maika kisikikede, bawagha ionéa etokugha iafa: „Simamunasi ghei iato sikoai ghado dimangha”.

Regina-Tatui (Japen).

Seradori had twee vrouwen, Iwaini en Insosi. Seradori ging jagen en doodde een varken. Hij nam het varken en bracht het naar zijn huis. Maar hij kon zijn beide vrouwen niet vinden, want ze waren naar een initiatiefeest gegaan.

Toen legde hij het varken in huis neer en ging naar zijn twee vrouwen zoeken. Hij liep langs de stroom naar de monding. Daarop keerde hij om en ging naar de bovenloop. Hij zei, dat hij wenste te verdwijnen. En het water sloot zich boven hem en hij bleef in de diepte zitten.

Toen kwamen zijn twee vrouwen en zochten in huis tevergeefs naar hem. Ze gingen heen en zetten de pap klaar in huis en gingen naar hun man zoeken. Op hun tocht ontdekten zij, dat hij in de diepte zat. Toen zij voort zouden gaan, zei de oudste tot de jongste: „Laten we maar neerhurken en bij onze man gaan wonen”.

72. De vliegende vrouw, door haar man ten onrechte verdacht, vliegt terug naar de hemel.

Sokabai, inani Wimbaraki. Maika Sokabai wu inai rifigha. Iambeka inai iakori wara. Maika ionéa inai iafa: „Aghakorara ewara. Aghuna fi ghare ato siddaini. Sidangga rawu rana manggigha eno. Rawu manggigha

Sokabai en haar moeder Wimbaraki. Sokabai nam pinang van haar moeder. Daarop beknorde haar moeder haar daarover, maar zij zei tot haar moeder: „Knor niet op mij. Bak maar wat sago dan gaan we heen en dan trouw ik mij een man en dan zal ik me eens pinang eten”.

enoangga rana rana rifuoini”.

Maika kisikira wasiana figha na nidaigha. Maika kira sado kiko-ba-gha-ukigha.

Maika Sokabai iakako iafa: „Sida makangga kipesa iko”.

Maika kisikitora osaieka inai wu rimasabotorigha wa iurura nidaigha. Maika uruiki tamoieka kisikiwe mani kiroko. Maika kiro ma ana sakaiweghaika kisiamosa ghero.

Amosa gheika kiwe nunggu makoinaika kisikira, kira, kira, kira, kirasado kipama-nosa-ukigha.

Maika iafa: „Mino, kipamanosa-ukini kinimonggieni kipesa iko”.

Maika kisikitoraika kiwu masabotori worukigha urura kinidaigha. Maika ke mani kiro makoina, kiobeka kipama-nosa-ukigha kewa kipekieka, kipekapitakio, kinipupurunggi.

Kirobuaikieka kiro ma ana sakaiweghaika kikodi. Maika kiwe nunggu makoina. Maika kira sado mangha Sesenusi ririfugha. Maika inai ionaika figha uraina rifueuo. Sokabai iesi na rifu uri-ghaika ioai na.

Maika taghairagha iiawari wa iaira munaika kiwowari ndeika, tinawuari ioaro. Kiwowuarieka fimbo iaira rimuna. Maika inai ionéa Sokabai iafa: „Senusi iari faka woraigha na umame-

Daarop gingen zij heen en wreven zich het lichaam in met sago. Toen vonden zij prauwenhakkers.

Maar Sokabai werd bang en zei: „Als we daarheen gaan, dan zullen ze ons vangen”. Ze roeiden achteruit en na het treffen der voorbereidselen nam de moeder haar oliefles om het lichaam in te smeren. Toen ze daarmee klaar was, veranderden ze in vogels en vlogen weg. Ze vlogen naar een open plek en streken neer.

Vervolgens veranderden ze weer in mensen en ze liepen maar steeds verder en bereikten mensen die bezig waren met het sagokloppen.

En ze zei: „Moeder, er zijn erg veel van deze mensen aan het sagokloppen. Ze zullen ons vangen”.

Daarop weken ze terug, namen hun twee olieflesjes en wreven zich het lichaam in en toen veranderden ze weer in vogels en vlogen weg. Toen wilden de mensen, die sago klopten, ze vangen, maar ze ontsnapten, want ze waren te glad.

Toen ze bij hen weggevlogen waren, vlogen ze naar een open plek en daalden neer. Toen veranderden ze weer in mensen en vonden de pinangpalm van een man Sesenusi. Op het woord van de moeder stond er toen sago aan de voet van de pinangpalm. Sokabai klom in de top van de pinangpalm en ging daar zitten. Daarop begonnen ze te zingen, maar hij hoorde haar een *muna* aanheffen en hij kwam naar haar toe naar de wal, maar toen bleef ze zwijgend zitten. En nadat ze bij haar waren weggeroeid, hief ze de *muna* weer aan. De moeder zei tot Soka-

gha”.

Maika Sesenusi sira Sokabai wa ioaina rifuurigha. Maika wo ndeika iesiwa Sokabai. Maika kisikioai na rifuurigha kinimasa. Maika Sesenusi ionaika riwariboigha kiwogha arina figha na rifueugha.

Maika Sokabai we sana warima Nuambarai. Ieasa kaieka Sesenusi ionaika riwariboigha kitua ghagha kiwo kiwe da, kiwo ma sagharo.

Maika kiwo wuara bingha maika Serai wo ghei wa wuio. Maika Sokabai kisi inai kikaka reigha korako. Maika we paiki na reighaika Serai ioama Sesenusi rirumarengga.

Maika ioamaika dagha kiraisaiki wosado rumarenggagha wa Serai ioami. Maika iafa: „Wariboini muo, kabo eno ani iomana raibinghaika ioama rairumarenggani”.

Maika Sesenusi kiwu rirumarenggaika kitaghaiwi. Maika Sesenusi iesi na rumagha, iuana iafa: „Sokabao, eno ani ioauo maika ioama rairumarengga?”

Maika Sokabai iafa: „Oitawo, kabo eno ani we paikieka ioami”.

Maika iafa: „Roba, awu wiwigha ato aedeiki ma rumarenggagha wariboini kikanggi”.

bai: „Sesenusi (is de man, die) heeft zijn haar omwonden met een lendendoek van pisangschors”.

Toen zag Sesenusi Sokabai in de top van de pinangpalm zitten. Daarop roeide hij naar de wal en klom bij Sokabai. Ze bleven met zijn beiden in de top van de pinangpalm zitten minnekozen. Op bevel van Sesenusi hebben zijn gezellen de sago aan de voet van de pinangpalm in de prauw geladen.

Sokabai kreeg een zoon Nuambarai. Toen het kind zijn tanden had, droeg Sesenusi zijn gezellen op de prauwen uit te brengen om een raak te houden en ze roeiden er zingend heen.

En toen ze de vrouw hadden achtergelaten, kwam Serai naar beneden om haar te nemen. Maar Sokabai en haar moeder hielden de deur stevig toegesloten, en toen ze met de deur niet klaar konden komen, hakte hij het voorstuk van het huis van Sesenusi er af.

Vervolgens kwamen de raakgangers terug en bevonden, dat Serai het voorstuk van het huis had afgehakt. Hij zei: „Gij gezellen hier, er heeft zeker iemand heimelijk met mijn vrouw omgang gehad en het voorstuk van mijn huis er af gehakt”. Sesenusi haalde nu een voorstuk voor zijn huis en kwam er zingend mee aan. Sesenusi klom in huis en vroeg: „Sokabai, wie heeft er met jou gecohabiteerd, dat hij mijn voorhuis heeft afgehakt?”

Sokabai zei: „Nee, iemand heeft het wel tevergeefs geprobeerd en het er af gehakt”.

Hij zei: „Goed. Haal de pap en breng ze hier naar het voorhuis, dat de gezellen ze eten”.

Ionéa riwariboigha kiwu gharai-sina. Maika Wimbaraki sara nduna wu rua funakena. Maika weki na riwiamagha waurigha iingangha waurigha. Maika wiamagha we inai riworukigha na waurigha. Maika Sokabai sara ndumbeka wu ne worukigha weki na warimagha riwaurigha. Maika kiro na aradogha kirogha topéana sedogha.

Maika ionéa riwarimagha Nuambarai roka rengga. Maika ro ghere wu rifafagha rokiwa ma doraruno. Maka ro ma kisi inai Sokabai romakoina ghero. Maika kisikiwei we buino kirokiwi ma Ghamusupedei, kikoainina. Mangha kiwo maika ianisi we rimuna:

*Rairombarai muombarai.
Muombarai rarombara urio
Rairombariae sira rombarae
Ariambairari raromba urio.*

Saremoi-Nubuai.

73. De moeder van de slang helpt haar dochters aan een man.

Warima nanggoikigha kiwoiwa damano. Kimaina tunighaika ki-to adoghaika wuki munio. Maika koiwi ndero kitasarieka kiwe ma etio we sasoio. Nandukigha kiwo kimaina.

Mika kiwo ndeika kirawarawarieka ghoigha ra ndau ioranio

Hij gelastte zijn gezellen water te halen. Maar Wimbaraki stak de hand naar boven en pakte vier stukken vezelige bast en deed ze aan de arm van haar dochter en naaide ze tot vlerken. Het meisje deed er twee aan de armen van haar moeder. Toen stak Sokabai de hand naar boven en nam er nog twee en deed ze aan de armen van haar zoon en ze vlogen uit de kamer en vlogen naar buiten.

Ze zei tegen haar zoon Nuambarai, dat hij voorop moest gaan vliegen. Daarop vloog ze naar beneden, nam de stompen van haar huispalen en vloog er mee naar de hemel. Ze vloog er heen en toen vloog Sokabai weer met haar moeder naar beneden. Toen namen ze hem (de jongen) in het midden en vlogen met hem naar (de berg) Ghamusupedei en bleven daar wonen. De man kwam met de anderen aanroeien en beweeende haar met deze muna:

Drie jongens waren met de harpoen aan het vissen en voeren op zee. Nadat ze een vis geharpoeneerd hadden, paktten ze hem op, maakten hem dood en brachten hem aan wal en gaven hem aan de éne om te roosteren, terwijl er twee bleven roeien. Toen kwamen ze aan land en zochten naar hem. Maar een slang was naar buiten

ghado kiriadoigha. Ko maika kika: „Tombe niawawei rapa-boio”.

Maika kirawarawarieka kirawarawa ghoigha iorani, raiwieka rosagha gaio awugha mararaiki.

Maika ghoigha soi na aurighaika rurana auriboghaika nunggugha ieawe naimagha iindomana aurigha. Ghoigha ruraika sitai nana. Nunggugha iamosa ghero, ghoigha iana.

Nunggugha iamoma raghagha ndaao, iamoma bawa endukigha mao. Iamotaueka kisikiwu naiwigha kitekekefa ghoigha. Kimuni fero kiadasi nina.

Maika ghoigha inai warawarieka ianibari na rosagha. Maika rasado nunggu kinigogok-u endukigha. Maika rasadokieke wuki ma rirumaghaika iameki kikoara.

Saiengga iokofara riwama nandukigha kiwo ioaina rumaghangga wu kuku nandukigha. Riwiama nandukigha kafa: „Afa awe mama kambe ewomo”.

Saiengga iokofaro wima nandukigha sikigha kiwowuarangga kikoiso kikana. Maika oramoika riwiamagha ra maika kika: „Mino, afa awe a wa ambe ewomo. Ambo wuara fimbo eno anggi awe mama kikambeni? Akari

gekomen en had hem ingeslikt met de vissen. Toen ze aangekomen waren, zeiden ze: „Hij is beslist gek geworden en verdwaald”.

Om nu naar hem te zoeken, gingen ze zoeken naar de slang, die hem had ingeslikt; en waar hij met hem gegaan was, waren de bergen gescheurd en de kruinen der bomen onder hen ingezakt.

Nu was die slang op een grote stam geschuifeld en lag boven op die boom gekronkeld, waarna die man (in de buik) het mes, dat hij droeg boven in die boom vaststak. Toen die slang begon te kronkelen, scheurden zijn darmen. Die man viel naar beneden en de slang bleef liggen.

De man vluchtte naar het strand buiten, naar zijn beide oudere broers toe. Toen hij buiten was gekomen, pakten zij het mes, reten de slang er mee uiteen, sloegen hem dood en hakten hem in moten.

Toen kwam de moeder van de slang naar hem zoeken en hilde om hem op de bergen. Zij vond die twee lelijkerds en toen ze hen had aangetroffen, haalde ze hen naar haar huis, waar ze hen verborg en liet zitten.

De volgende dag misleidde ze haar beide dochters, zodat die weggingen en zij in huis kon blijven en de twee kinderen te voorschijn kon halen. Haar twee dochters zeiden: „Je hebt ons geen eten gegeven om te eten”.

De volgende dag misleidde ze die twee meisjes weer, en nadat zij waren weggegaan, bleven zij met hun drieën zitten. 's Avonds toen die meisjes er aan kwamen, zeiden ze: „Moeder, je had ons niets gegeven dat we konden eten. Aan wie geef je ons eten toch te eten als wij weggaan,

amboangga ambo wetero”.

Maika saieka kiwoika kikafa: „Inai iwariki”. Maika inai iokofara iafa: „Wisiwerao. Amba misimimbo”.

Maika kisiko ma anaghaika kikafa: „Kabo nunggu ani iamekieka bowuarangga we mamani kikambeni. Saiengga sibo ato sikame sidighaiengga sida ma konomi. Tomba nunggu ani minai iameki wea”.

Kisikira maika bawagha iosaina anaregha, etokugha rangga ionanggi. Maika etokugha raghaika iafa: „Mini nunggu ani ioaieka, maika bowuariengga ainiengga weki kikanggi wuara ipeni”.

Maika kisikiragha kiwo ma kuana inai kafa: „So mina awari aghakufa arikuani awe ai kikambeni”.

Maika inai iedeiki ma kambogha kisioaina.

Maika iakufa kinibaio. Kinibaie kiniroieka wiama nandukigha kitiki. Kitikieka bomagha iafa: „Mino, aghakuki ato kinibaiengga ambuki we mano?” Maika kisikiwukisio.

Maika inai ionéa riwiama nandukigha iafa: „Misimona „raikiwa kinigogokieka”, nemani misimbuki we mina manggi wea”.

Maika wiama nandukigha onéa kirimanggigha kafa: „Mipaka mini ionu pata mato ioaina

want wij krijgen niets mee als we gaan”. Toen ze de volgende dag wegroeiden, zeiden ze, dat de moeder met haar mee moest gaan. Maar de moeder loog: „Ik heb de koorts. Gaan jullie beiden maar”. Maar toen ze in het bos gekomen waren, zeiden ze: „Ze heeft misschien mensen verborgen, die ze het eten geeft om op te eten, als wij weggegaan zijn. Laten we morgen weggaan en dan onze vrouwen verbergen en haar gaan bespieden. Het zijn vast mensen, die moeder verborgen houdt”.

Toen ze nu aankwamen ging de oudste op de vaste wal op de wacht staan en de jongste ging weg om ze te bespieden. Toen de jongste terugkwam, zei ze: „Bij moeder zitten mensen; en als wij nu weggegaan zijn, geeft ze hun die dingen en dan eten zij ze ons voor de mond weg”.

Toen kwamen ze er aan en gingen de moeder vragen: „Moeder, heb jij soms een kind te verzorgen, dat je die dingen geeft om ze op te eten?”

Daarop bracht de moeder hen naar de zetel, waar ze samen op zaten.

Ze bracht hen groot. Toen ze groot en knap geworden waren, bekeken de twee meisjes hen eens en daarna zei de jongste: „Moeder, heb je ze grootgebracht, dat wij ze als man zouden krijgen, als ze groot zouden zijn?” Daarop trouwden ze hen. De moeder zei tot haar twee dochters: „Jullie zeiden, dat ik twee lelijkheids had meegebracht, en nu nemen jullie ze tot man”.

De twee meisjes zeiden tot hun mannen: „Zet moeder een slaapbank in elkaar, dan kan ze er boven op gaan zitten. Ze heeft

boigha. Iakufamue mimbu apegha”.

Maika kipaka inai ripatagha inai ioaina bogha. Maika manggigha kisikikafa: „Misiminda arogha mato sianda ambu abo ghare mato apaka patoeni”. Maika rannanga kisanaiwa kirimanggigha irogha, inai ianana bogha.

Maika bawagha ionéa kuboma iafa: „Awari aonawa mini wa ioaina rumagha aiwera. Maika minieka iame sikimangginieka nemani sibuki”.

Maika kikuana inai kikafa: „Mina, awari ara ma ghoika arasadokieni?”

Maika inai iafa: „Rara ranisa raiwarimagha wa kimunio, maika rarasadoki wa kikoaina aurighaika rawuki raraiki rameki”.

Maika iona iafa: „Eno anggi kimuna ariwarimagha?”

Maika iona iafa: „Dagha uraba kirienogha wa raiwarimagha iorani ghado kiriadoighaika kimunio”.

Wiama nandukigha kikafa: „Tombe aghoi wete na rumanieka anggonawa auo”.

Maika kisikiwo kipama nosa kiwu inai na pisaro. Riwarima nandukigha ki o kito enio angga koiwangga kei inai ianio. Inai ioaiengga we wiwiro iuna fio.

Maika inai iona iafa: „Raiman-

jullie opgekweekt, dat jullie ons konden trouwen”.

Daarop zetten ze een slaapbank voor de moeder in elkaar en de moeder ging er bovenop zitten. Toen zeiden de mannen: „Gaan jullie naar het sagobos, dan gaan wij nog wat palen halen en dan zetten wij een slaapbank in elkaar”. 's Nachts lagen ze bij haar mannen beneden en de moeder er bovenop.

Toen zei de oudste zuster tot de jongste: „Jij zei, dat moeder zo maar in huis zat, terwijl juist moeder onze mannen verborgen hield, dat we ze nu konden trouwen”.

Toen vroegen ze aan de moeder: „Moeder, waar bent U heen gegaan, dat U ze gevonden hebt”.

De moeder zei: „Ik liep mijn zoon te bewenen, omdat ze die gedood hadden. En toen vond ik ze boven in een boom zitten en toen heb ik ze meegenomen en verborgen”.

Toen zei ze: „Wie hebben Uw zoon gedood?”

Ze zei: „Een raak werd kwaad, omdat mijn zoon één van hen had opgeslikt met hun vissen er bij, en die hebben hem gedood”.

De twee meisjes zeiden: „We zaten op U te mopperen, dat U zeker apart in huis was gaan zitten”.

Dan gingen ze sago kloppen en haalden de moeder een draagtas vol, en de twee jongens gingen een schildpad harpoeneren en dan brachten ze die mee en gaven hem aan die moeder te eten. Als de moeder thuisbleef maakte ze pap en bakte sago koekjes.

En de moeder zei: „Mijn man is me ont-

gha fewuaraika kimuna warimaghaika ranibari. Nemaniangga roai di muangga monawara ewara mato roai di muangga mimbo-wuararangga runa mina we”.

Maika binggigha onéa manggigha kikafa: „Mipandi gha ato boiwa mini, bo ma mindinugha”. Maika kiwosado ne nugha kikuanggi kikafa: „So mindinu imaia?”

Maika warimagha kikafa: „Afa andinu ewomo. Bo dia fino”.

Maika kiwomo tunigha kosado damanggairaghaika kikuanggi kikafa: „So eno anggi mue?” Kiti-ro warimaghaika kikafa: „Tom-ba kife wea”.

Maika inai iafa: „Rarasadokieka rarumanggio. Rateinggieka nemanieka kikuamba kirinugha”.

Maika uatado kirinugha. Maika warimagha onéa kirinugha kikafa: „Ruiwa apeka kirumanako, maika kikateina apeka aniroi ambu bino. Ambu bimbeka angguamba dinuni”.

Maika koaina kirinughaika mana bawagha ra ma uanggusaiki. Maika uana mana bawagha kikafa: „So daidani aue?”

Maika mana bawagha iafa: „Afa aghani ra iwomo. Aghani ghofurigha”.

Maika iuatado imai ra ma. Ra maika kisiurasa imai kikafa: „Asoake ruiwa apeka kiwu ape-

vallen en mijn betreurde jongen hebben ze gedood. Als ik nu bij jullie zal blijven, moeten jullie niet op mij mopperen, dan zal ik bij jullie blijven, en als jullie mij achterlaten zal ik voor jullie bakken”.

De vrouwen zeiden tot de mannen: „Maken jullie de prauw klaar, dan brengen we moeder naar jullie dorp”.

Bij het bereiken van een of ander dorp vroegen ze: „Is dat soms jullie dorp?”

Dan zeiden de jongens: „Dat is ons dorp niet. Laten we maar verder gaan”.

Toen kwamen ze op zee en vonden een troep mensen, die met de harpoen aan het vissen waren en die vroegen hen: „Zeg, wie zijn jullie?” Toen ze de jongens herkenden, zeiden ze: „Die zijn toch zeker gestorven!”

De moeder zei: „Ik heb ze gevonden en ze opgepikt. Ik heb zorg voor hen gedragen, en nu komen ze naar hun dorp navraag doen”.

Al vragend vonden zij hun dorp. Toen zeiden de jongens tot de mensen van hun dorp: „Toen wij wegspoelden, werden wij opgepikt en nadat ze goed voor ons gezorgd hadden, hebben wij een vrouw genomen. En nu komen wij navraag doen naar ons dorp”.

Nadat ze een tijd in hun dorp geleefd hadden, vroegen ze de oude mannen uit, als er een aankwam, en zeiden: „Bent U soms mijn vader?”

En dan zei die oude man: „Ik ben je vader niet. Je vader komt achteraan”.

Al vragend vonden zij toen hun vader. Toen hij er aankwam, werden ze kwaad op hem en zeiden: „U hebt ons verdaan,

ka nemani angguamba diaroi-gha, dinighaigha, diuigha, diawoigha”.

Maika iona iafa: „Mimbo na gha woruo mato minda mimbu awoigha”.

Maika kikurasa imai kikafa: „Awu dienifaianda awe anggono mato ambo fimbo ambo ma wara ma. Anggoaiwa andinosa, andinigharo, andiuigha”.

Maika imai iona iafa: Muari ruiwa mucka eno ani rumana-mue?”

Maika iona iafa: „Andinowinieka rumanako. Maika iateina ako niroieka ionaika ambu riwiamaini”.

Maika ionaika kipandi gha worukighaika kikarina kiraigha ko ma imai kirinugha. Maika imai iafa: „Mimbo roba nina mato moai nina. Moaiwa mindiawoini. Maika mangha ioai di nowinghaika ionawamuo”. Maika kikoaina nugha nina.

Wiai-Nubuai.

zodat we wegdreven en zij ons hebben aangenomen. Nu komen wij om onze sago-tuinen, onze klappers, onze pisangs en onze vruchten vragen”.

Hij zei: „Komt met twee prauwen, dan kunnen jullie je vruchten gaan halen”.

Ze bleven boos op hun vader en zeiden: „Geef ons deel van de schildpadnetten. Dan kunnen we ze komen halen. Dan kunnen wij onze sagopalmen, onze klappers en onze pisang houden”.

De vader zei: „Wie heeft jullie opgepikt, daar jullie toch weggedreven waren”.

Hij zei: „Onze schoonmoeder heeft ons opgepikt en die heeft goed zorg voor ons gedragen, zodat wij met haar goedvinden haar dochters konden trouwen”.

Toen zei hij, dat ze twee prauwen klaar moesten maken en daar hun bezittingen inladen en naar het dorp van hun vader komen. De vader zei: „Het is zeer goed, dat jullie hier komen wonen om op je zaken te letten. Want als een man bij zijn schoonmoeder blijft wonen, dan gaat ze op jullie mopperen”. En toen zijn ze in dat dorp blijven wonen.

VIII. BEPROEVINGEN.

74. De hemelvrouw helpt de jongen bij het doorstaan van beproevingen. Napans.

Waité inoni. Imai ifero, inai ifero, kisi iyomofi kinisi kimesioaro. Kinisioi ha kinisikinina kakio. Wehaweka iyowusa kati-bui wosio. Weka kinisikirua minda, kinisikikanako.

Dit is over een kind, wiens vader en moeder gestorven waren en die alleen met zijn grootmoeder leefde. Na verloop van tijd kregen zij honger. Daarop kocht hij één maiskolf, waarna zij beiden een tuin aanlegden, waar zij hem plantten.